

CONSILIUL LEGISLATIV

AVIZ

**referitor la proiectul de ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ pentru
modificarea și completarea unor acte normative
în scopul creșterii siguranței rutiere**

Analizând proiectul de ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ pentru modificarea și completarea unor acte normative în scopul creșterii siguranței rutiere, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr. 245 din 27.06.2024 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr. D708/27.06.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, cu completările ulterioare, și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, cu modificările ulterioare,

Avizează favorabil proiectul de ordonanță de urgență, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de ordonanță de urgență are ca obiect modificarea și completarea unor acte normative în scopul creșterii siguranței rutiere.

2. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. La **preambul**, la **paragraful al patrulea**, pentru o completă informare juridică asupra Hotărârii Guvernului nr. 682/2022, sintagma „cu modificările și completările ulterioare” va fi reformulată, astfel: „cu **modificările ulterioare**”.

4. La **art. I pct. 5**, la norma propusă pentru **art. 22 alin. (6³)**, având în vedere faptul că textul se referă la o persoană fizică, este de analizat în ce măsură este necesar să se facă referire la „codul unic de identificare”. Observația este valabilă și pentru **art. 22 alin. (8⁵)**, propus la **pct. 7**.

La **alin. (6⁴)**, textul ar trebui să fie completat, astfel încât să rezulte cu claritate care este data la care se retrage permisul, întrucât referirea la aplicarea corespunzătoare a prevederilor alin. (6²) apare ca fiind

insuficientă în acest sens. Observația este valabilă și pentru art. 22 alin. (8⁵), astfel cum este propus la pct. 7.

5. La art. I pct. 7, la norma propusă pentru art. 22 alin. (8¹), este de analizat în ce măsură expresia „prezintă simptome ce pot afecta capacitățile psihologice necesare pentru a conduce” este suficient de precisă. Sugerăm ca textul să fie completat, în sensul precizării unor criterii care să asigure normei un caracter clar și accesibil în sensul jurisprudenței Curții Constituționale.

La alin. (8⁸), pentru asigurarea unei reglementări complete, textul trebuie să prevadă în mod expres de când începe să curgă termenul de 30 de zile.

6. La art. I pct. 9 în textul propus pentru art. 23 alin. (3⁴), pentru o completă informare juridică asupra Legii nr. 213/2004, sintagma „cu modificările ulterioare” va fi redată astfel: „cu modificările și completările ulterioare”.

7. La art. I pct. 10 în textul propus pentru partea introductivă a art. 24 alin. (6), pentru o corectă informare juridică asupra Codului Penal, trimiterea la acest act normativ se va face astfel : „Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, cu modificările și completările ulterioare”.

În continuare trimiterea la acest act normativ se va face astfel:

„Legea nr. 286/2009, cu modificările și completările ulterioare”.

8. La art. I pct. 11, la norma propusă pentru art. 38 alin. (2) lit. b), semnalăm că textul trebuie să se refere la condamnarea definitivă pentru respectivele infracțiuni.

9. La art. I pct. 12, referitor la norma propusă pentru art. 64¹ alin. (3) teza a doua, textul nu este suficient de clar în ceea ce privește referirea la „măsurile adecvate de informare publică”, astfel încât trebuie completat cu precizări suplimentare referitoare la respectivele măsuri. Observația este valabilă și pentru alin. (6).

10. Pentru respectarea normelor de tehnică legislativă, pct. 15 al art. I trebuie să aibă ca obiect modificarea art. 88 alin. (1³) și (2), urmând ca modificarea alin. (5) al aceluiași articol să fie prevăzută după pct. 16, care prevede introducerea alin. (2¹).

11. La art. I pct. 19, la art. 95 alin. (1¹), întrucât Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 este lege specială în raport cu reglementarea cadru a contravențiilor, soluția prevăzută de text reprezintă o excepție de la dispozițiile alin. (1) al art. 95 din actul normativ de bază, care stabilește regula potrivit căreia contravențiile rutiere se sancționează cu avertisment sau cu amendă, și nu o derogare de la dispozițiile art. 7 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001. Propunem, de aceea, reformularea corespunzătoare a textului.

În plus, pentru rigoarea redactării textului propus, sintagma „prevăzute la 100 alin. (3), 101 alin. (3) ...” va fi redată: „prevăzute la art. 100 alin. (3), art. 101 alin. (3) ...”.

12. La art. I pct. 27, la norma propusă pentru art. 103 alin. (1) lit. c) pct. 1 - 4, pentru corectitudinea exprimării, sintagma „dacă pentru regula de circulație este prevăzută suspendarea” trebuie redată sub forma „dacă pentru încălcarea regulii de circulație este prevăzută suspendarea”.

13. La art. I pct. 28, la art. 103 alin. (10) se va elimina titlul Ordonanței Guvernului nr. 2/2001, acesta fiind deja menționat anterior; observația este valabilă și în cazul textului propus la pct. 30.

La alin. (11), semnalăm că stabilirea unei definiții specifice a termenului „rănire” în ceea ce privește dispoziția din cuprinsul alin. (1) lit. d) a aceluiași articol poate conduce la neclarități în ceea ce privește sensul respectivului termen în celelalte prevederi ale actului normativ de bază. Propunem, de aceea, reanalizarea textului sub acest aspect.

14. La art. 109¹, astfel cum este propus la art. I pct. 30, pentru asigurarea unei reglementări complete, expresia „dispozițiile art. 28 alin. (1)” trebuie înlocuită cu sintagma „dispozițiile art. 28 alin. (1) și art. 29”.

15. La art. I pct. 31, la textul propus ca art. 109² alin. (3) lit. a și c), pentru corectitudinea exprimării, textele trebui reformulate, astfel:

„a) nerespectarea limitei maxime admise de viteză pentru categoria de vehicul pe un anumit sector de drum”;

„c) nerespectarea semnificației culorii roșii a semaforului”.

16. La art. 109³, astfel cum este propus la art. I pct. 31, precizăm că, potrivit dispozițiilor art. 15 din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor reprezintă activități care nu pot fi realizate decât de persoanele investite de lege cu această competență, denumite în mod generic *agenți constataatori*.

Legat de acest aspect, în Decizia nr. 4/2017, Înalta Curte de Casație și Justiție - Completul pentru dezlegarea chestiuni de drept, făcând referire la cele reținute de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Hotărârea din 4 octombrie 2007 în Cauza Anghel împotriva României, a subliniat că *„procesul-verbal de contravenție este un act administrativ, întocmit de un agent constatator ca reprezentant al autorității administrative investit cu autoritate statală pentru constatarea și sancționarea unor fapte care contravin ordinii sociale după o procedură specială prevăzută de lege”*.

În prezent, în materia contravențiilor rutiere, art. 109 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 195/2002 stabilește regula potrivit căreia constatarea contravențiilor și aplicarea sancțiunilor se fac **direct** de

către polițistul rutier sau de către polițistul local, iar în punctele de trecere a frontierei de stat a României, de către polițiștii de frontieră.

Pe cale de excepție, potrivit alin. (2) al aceluiași articol în cazul anumitor contravenții, constatarea se poate face și cu ajutorul unor mijloace tehnice **certificate** sau mijloace tehnice **omologate și verificate metrologic**, consemnându-se aceasta în procesul-verbal de constatare a contravenției.

Așa cum a reținut Înalta Curte de Casație și Justiție în Decizia nr. 4/2017, menționată anterior, această soluție legislativă are efecte asupra sarcinii probei în ceea ce privește contestarea celor reținute prin procesul-verbal de constatare a contravenției.

Astfel, se subliniază că „spre deosebire de procesul-verbal întocmit de agentul constator pe baza constatărilor personale, care se bucură de prezumția de autenticitate și veridicitate, procesul-verbal întocmit cu ajutorul unui probatoriu tehnic nu beneficiază de această prezumție, sarcina probei revenind în totalitate emitentului procesului-verbal, care are obligația să pună la dispoziția instanței de control contravențional înregistrările și toate înscrisurile întocmite în baza lor”.

Întrucât soluția legislativă propusă prin proiect are în vedere stabilirea posibilității constatării contravențiilor rutiere și prin intermediul altor dispozitive de înregistrare decât cele certificate sau homologate și verificate metrologic, procesele-verbale de constatare a contravențiilor încheiate în aceste situații vor intra în categoria celor care nu beneficiază de prezumția de autenticitate și veridicitate, sarcina probei revenind în totalitate emitentului procesului-verbal.

Prin urmare, prin reglementarea posibilității constatării contravenției prevăzute la art. 100 alin. (3) lit. i) de către polițist ca urmare a verificării sesizării formulate de un participant la trafic care a surprins manevrele agresive într-o înregistrare audio-video sau video, după caz, se acordă acestei înregistrări o valoare echivalentă celor realizate prin intermediul unui mijloc tehnic certificat sau omologat și verificat metrologic.

O astfel de soluție trebuie reanalizată, având în vedere faptul că ar pune polițistul rutier sau, după caz, polițistul de frontieră, în situația de a conferi unei înregistrări private o prezumție de veridicitate echivalentă similară percepției contravenției prin propriile simțuri sau cu ajutorul unor mijloace tehnice certificate sau mijloace tehnice homologate și verificate metrologic. Această situație ar putea conduce atât la afectarea autorității instituțiilor publice, înțeleasă în sensul de prestigiu de care trebuie să se bucure acestea în activitatea lor, cât și la afectarea drepturilor persoanei care face obiectul înregistrărilor.

Astfel, prin constatarea contravenției în acest mod, în cazul formulării unei plângeri împotriva proces-verbal de constatare a contravenției, organul din care face parte agentul constator va fi pus în situația de a dovedi, așa cum subliniază Înalta Curte de Casație și Justiție în decizia citată anterior, „împrejurarea că situația de fapt consemnată în cuprinsul acestuia corespunde adevărului”.

În plus, reglementarea posibilității oricui de a furniza înregistrări care să poată conduce la sancționarea contravențională a celor care fac obiectul respectivelor înregistrări, chiar dacă la art. 109³ alin. (6) se prevăd anumite situații în care sesizarea se clasează fără altă formalitate, poate alimenta predispoziția unor persoane de a-și șicana semenii. Mai mult, nici în cazurile în care în instanță s-ar dovedi că respectivele înregistrări au fost falsificate (falsificarea fiind din ce în ce mai ușor de realizat în condițiile oferite de dezvoltarea sistemelor de inteligență artificială), nici tragerea la răspundere civilă sau, după caz, penală, a persoanelor care au realizat falsurile pe baza cărora au fost aplicate sancțiuni contravenționale nu ar putea constitui un remediu suficient pentru afectarea drepturilor persoanelor vizate, întrucât, cel puțin până la rămânerea definitivă a hotărârii de condamnare, acestea vor fi supuse stresului și cheltuielilor specifice angrenării într-o procedură judiciară.

Precizăm că o propunere legislativă (înregistrată la Senat cu nr. b528/10.11.2021) care prevedea soluții similare, a fost avizată negativ de Consiliul Legislativ cu avizul nr. 966/08.12.2021. Propunerea legislativă a fost respinsă de Senat și se află în prezent în procedură legislativă la Camera Deputaților.

17. La art. 111 alin. (3), astfel cum este propus la pct. 32, având în vedere rigorile stilului normativ, expresia „precum și în cele menționate la” trebuie redată sub forma „precum și în cele prevăzute la”.

18. La art. I pct. 33, la partea **dispozitivă**, expresia „alineatele (4) – (5)” se va reda sub forma „alineatele (4) și (5)”.

19. La art. I pct. 34, pentru rigoarea redactării **partea dispozitivă** trebuie redată sub forma:

„34. La articolul 113 alineatul (1) **partea introductivă** și literele f) și g)”.

20. La art. I pct. 35, la norma propusă pentru art. 113 alin. (1⁴), este de analizat dacă, pentru un spor de precizie, expresia „dacă la data expirării perioadei” nu ar trebui înlocuită cu sintagma „dacă până la data perioadei”, iar expresia „începând cu prima zi” nu ar trebui redată sub forma „în prima zi”.

21. La pct. 36 la **partea dispozitivă**, se vor elimina atât virgula de după expresia „literele b) și f), cât și cuvântul „precum”.

22. La **pct. 39** sintagma „La Anexa nr. 2” trebuie redată sub forma „La anexa nr. 2”.

23. Semnalăm că intervențiile legislative propuse la **art. II** asupra Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 nu sunt subsumate exclusiv constatării contravențiilor rutiere, având aplicabilitate generală în ceea ce privește constatarea oricăror contravenții. Prin urmare, ele nu se încadrează în obiectul de reglementare al proiectului, care, potrivit titlului, are în vedere stabilirea unor **măsuri pentru creșterea siguranței rutiere**.

Mai mult decât atât, elementele de fapt și de drept ale situației extraordinare ce impune recurgerea la reglementarea pe calea ordonanței de urgență aspectele prevăzute la **art. III** nici nu sunt prezentate în cuprinsul preambulului, așa cum impun dispozițiile **art. 43** din Legea nr. 24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Se impune, de aceea, reanalizarea intervenției legislative sub toate aceste aspecte, ținând seama de jurisprudența Curții Constituționale referitoare la principiul unicității reglementării și la motivarea reglementării pe calea ordonanțelor de urgență.

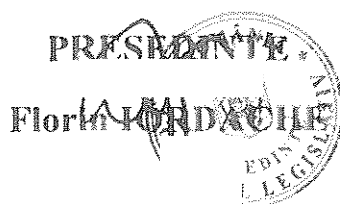
Sub rezerva observațiilor de mai sus, la **art. 19 alin. (4)**, propus la **pct. 1**, este necesar ca textul să circumscrie cu mai multă precizie sfera noțiunii de „mijloace audio-video ale organului din care face parte agentul constatat”, precum și stabilirea unor condiții minime pe care trebuie să le îndeplinească respectivele mijloace astfel încât să se asigure prezumția de veridicitate a înregistrărilor obținute prin folosirea lor.

În acest sens, actul normativ de bază ar putea să fie completat cu un articol distinct care să prevadă semnificația expresiei „mijloace audio-video ale organului din care face parte agentul constatat”.

24. La **art. IV** formularea „prevederile Ordonanței de urgență...” se va reda sub forma „Ordonanța de urgență...”.

25. La **art. V** partea de debut trebuie revăzută sub aspectul reformulării, deoarece din actuala redactare nu reiese clar cărui act normativ aparține prima normă de trimitere.

26. La **art. VII alin. (1) și (2)**, pentru coerența redactării, sintagma „prezentei ordonanțe de urgență” trebuie inserată după sintagma „de la data publicării”, și eliminată din finalul textelor.

București
Nr. 686/28.06.2024